

บทที่ 1

บทนำ



## ความเป็นมาและความสำคัญ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตของภาคเกษตรกรรมนั้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 ของผลผลิตรวมภายในประเทศ (GDP) และภาคเกษตรกรรมนี้ยังก่อให้เกิดการจ้างงานประมาณร้อยละ 80 ของกำลังแรงงานทั้งหมดของประเทศ หากพิจารณาส่งออกนั้นได้มีการส่งออกสินค้าเกษตรประมาณร้อยละ 50 ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศเช่นเดียวกัน จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่าภาคเกษตรกรรมนั้น มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก

ถึงแม้ว่าบทบาทของภาคเกษตรกรรมจะมีแนวโน้มค่อย ๆ ลดลงเป็นลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 เนื่องมาจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามภาคเกษตรก็ยังคงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ เนื่องจากประมาณร้อยละ 25 ของมูลค่าเพิ่มในภาคอุตสาหกรรมมาจากอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากภาคเกษตรกรรม เช่น อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมยาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเส้นทางที่จะนำวัตถุดิบจากภาคเกษตรกรรมมาแปรสภาพวัตถุดิบอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ขณะเดียวกันรัฐบาลเองก็ได้ให้ความสนใจต่ออุตสาหกรรมการเกษตร เพราะเห็นว่าอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นพื้นฐานหลักของอุตสาหกรรมในภาคอื่น ๆ ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะลดอิทธิพลความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมและกระตุ้นการผลิตทางภาคเกษตรกรรม<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> ประชาชาติธุรกิจ. สนง. "บทบาทของบรรษัทในระยะที่ผ่านมา." (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานประชาชาติธุรกิจ, 2524), หน้า 11.

บริษัทในฐานะที่เป็นธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ จึงได้เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของรัฐบาลดังกล่าวข้างต้น และเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรมให้เจริญเติบโตในอัตราที่เร็วขึ้น

บริษัทได้อนุมัติเงินกู้แก่อุตสาหกรรมการเกษตรมากเป็นอันดับที่ 1 ของจำนวนโครงการที่อนุมัติให้กู้ทั้งหมด โดยจำนวนโครงการด้านอุตสาหกรรมการเกษตรที่ได้รับอนุมัติแล้วมีทั้งสิ้น 135 โครงการ จากจำนวนโครงการที่บริษัทอนุมัติให้กู้ทั้งสิ้น 606 โครงการ หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 22 ของจำนวนโครงการทั้งสิ้น ซึ่งหากจะพิจารณาคำนวณจำนวนเงินที่บริษัทอนุมัติให้กู้ทั้งสิ้นสำหรับโครงการอุตสาหกรรมการเกษตรแล้ว สามารถคิดเป็นจำนวนเงินที่ให้กู้ได้ในอัตราร้อยละ 15 ของจำนวนเงินที่ให้กู้ทั้งหมด 8,399.019 ล้านบาท นับเป็นอันดับที่สองรองจากอุตสาหกรรมโลหะ

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาถึงบทบาทของบริษัทในการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรในทางปฏิบัติงานจริง ๆ นั้นเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่
2. ศึกษาถึงบทบาทของบริษัท ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรในประเทศไทย เช่น บทบาททางด้านมูลค่าเพิ่ม การจ้างงาน และผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการเงิน
3. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรของบริษัท

### สมมติฐานในการศึกษา

เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าปัญหาหลักของประเทศคือพัฒนาถึง เช่น ประเทศไทย คือปัญหาของความขาดแคลนเงินทุน ซึ่งเนื่องมาจากความไม่เพียงพอระหว่างเงินออมกับเงินลงทุนจากทฤษฎีของ ดร. เซนเนอร์รี่ (CHENERY) ที่กล่าวว่าประเทศคือพัฒนามีปัญหาเรื่อง

ความไม่เพียงพอระหว่างเงินออมกับเงินลงทุน วิธีหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหานี้ได้ คือ ภูเงินจากต่างประเทศเข้ามาพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ<sup>1</sup> บริษัทได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้ และได้พยายามจะชดเชยความไม่เพียงพอระหว่างเงินออมกับเงินลงทุนด้วยการภูเงินจากต่างประเทศเข้ามาพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรในประเทศไทย ส่วนปัจจัยต่าง ๆ อีกหลายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรในประเทศไทย คาดว่าจะมีผลกระทบน้อย

### ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้จะศึกษาเฉพาะบทบาทของบริษัทในการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรเท่านั้น อุตสาหกรรมการเกษตรในที่นี้จะหมายถึง อุตสาหกรรมที่ทำการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสกัดน้ำมันพืช อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง อุตสาหกรรมเนื้อไก่แช่แข็ง เป็นต้น ตลอดจนอุตสาหกรรมที่ดำเนินงานในคานาปศุสัตว์ และการประมง เช่น ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ฟาร์มกุ้ง เป็นต้น โดยธุรกิจการเกษตรต่าง ๆ เหล่านี้ จัดตั้งขึ้นในรูป บริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

นอกจากนี้ ในการศึกษาคานาการชดเชยระหว่างเงินออมกับเงินลงทุนในที่นี้จะขอศึกษาดังเงินออมระยะยาว เพราะแหล่งเงินออมในระยะยาวในประเทศไทยยังคงน้อยมาก ในขณะที่แหล่งเงินออมระยะสั้นนั้นผู้ลงทุนสามารถจะหาได้จากธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุนต่าง ๆ ภายในประเทศได้

---

<sup>1</sup> A.P.Phirwall. Financial Economic Development. (London : The Anchor Press limited, 1976) p. 183.

ในการศึกษาค้างนี้จะศึกษาถึงบทบาทของบรรษัทตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ถึง 2524 เพราะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา นั้น บรรษัทได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในค่านมูลค่าเพิ่ม การจ้างงาน และผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ บรรษัทได้คาดการณ์ขึ้นมาเอง ซึ่งใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด โดยแยกออกเป็น แต่ละประเภทของอุตสาหกรรม เป็นลายลักษณ์อักษรที่แน่นอน ทำให้ข้อมูลและสถิติ ต่าง ๆ ที่จะนำมาศึกษานั้นเชื่อถือได้

### วิธีการศึกษา

ก. วิธีการศึกษาค้างนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ได้มาจากการสัมภาษณ์ และสอบถามระดับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศึกษาค้างนี้ของบรรษัท ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น ศาสตราจารย์ระพี สาคริก ดร. บัญญัติ หิรัญรัมย์ ภาควิชาการเกษตรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ดร. เกษม ไม้เรียง พนักงานโครงการฯ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และอื่น ๆ เป็นต้น

2. ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ได้มาจากการค้นคว้าจากหนังสือ ตำราต่าง ๆ ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร และบทบาทของสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา จากห้องสมุดของบรรษัทและห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ของหน่วยงานราชการ เช่น เอกสารของธนาคารแห่งประเทศไทย สถิติต่าง ๆ ของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถิติการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการเกษตรของหน่วยสถิติ กรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม และเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรจากห้องสมุดวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นต้น

ข. หลักการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในที่นี้ ได้แก่ การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ (Hypothesis Testing) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

บริษัทเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งของประเทศ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรของประเทศไทย โดยการให้ความช่วยเหลือในรูปของเงินกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนในอุตสาหกรรมการเกษตร ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ผู้ลงทุนและผู้สนใจโดยทั่วไปได้รู้เรื่องเกี่ยวกับบริษัทได้มากขึ้น และได้ทราบว่ามีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรในประเทศไทยอย่างไร ตลอดจนได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นประโยชน์แก่รัฐบาลและสถาบันการเงินอื่น ๆ เพื่อใช้ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรของประเทศไทยให้ดีขึ้น